

الله أكبر

احتباس طمٹ (آمنورہ و الیگومنورہ)

آمنوره و اولیگومنوره

- فواصل بین سیکل‌های قاعدگی بیش از ۳۵ روز طول بکشد یا در کل تعداد سیکل‌ها در یک سال ۵ تا ۷ بار باشد را **اولیگومنوره** گویند.
- قطع کامل قاعدگی بمدت شش ماه در زنانی که قاعدگی نامرتب دارند یا به مدت سه سیکل متوالی در زنانی که قاعدگی مرتب دارند را **آمنوره** گویند.
- اگر میزان خونریزی کم گردد و در حد لکه بینی باشد **هیپومنوره** گویند.

- از دیدگاه طب ایرانی قاعدگی (طمث) طبیعی حیضی است که از نظر

کمیت، کیفیت و زمان جاری شدن معتدل باشد .

- طول دوره پاکی حدودا ۲۰ الی ۳۰ روز بوده و مدت قاعدگی ۲ تا ۱۰

روز طول می کشد.

- در برخی منابع طول مدت قاعدگی را ۲ تا ۷ روز و طول سیکل قاعدگی را

۲۰ روز تا دو ماه ذکر کرده اند .

- از دیدگاه طب ایرانی احتباس طمث به وجود حداقل یکی از موارد :
- قطع کامل قاعدگی
- کم شدن خونریزی در زمان عادت ماهانه
- و یا طولانی شدن فاصله میان دو قاعدگی بیش از ۳۰ روز اطلاق می شود. (استثنا..)
- به همین دلیل در طب ایرانی به موارد اولیگومنوره، آمنوره ، هیپومنوره احتباس طمث اطلاق می شود.

یکی از عمده‌ترین دلایل مراجعه زنان به پزشکان
متخصص زنان،
اختلالات قاعدگی می‌باشد.

در میان اختلالات قاعدگی،
اولیگومنوره یا احتباس طمث

یکی از شایع‌ترین مشکلات بالینی در بیماری‌های
زنان در سراسر دنیا می‌باشد.

• با توجه به افزایش بروز چاقی و کاهش تحرک، تغییرات تغذیه‌ای، استرس، تغییر در سبک زندگی و ... اختلالات قاعدگی و اولیگومنوره در دهه‌های اخیر رو به افزایش است.

• از علل مهم اولیگومنوره در طب کلاسیک، تخمدان پلی‌کیستیک (pco) و افزایش آندروژن است.

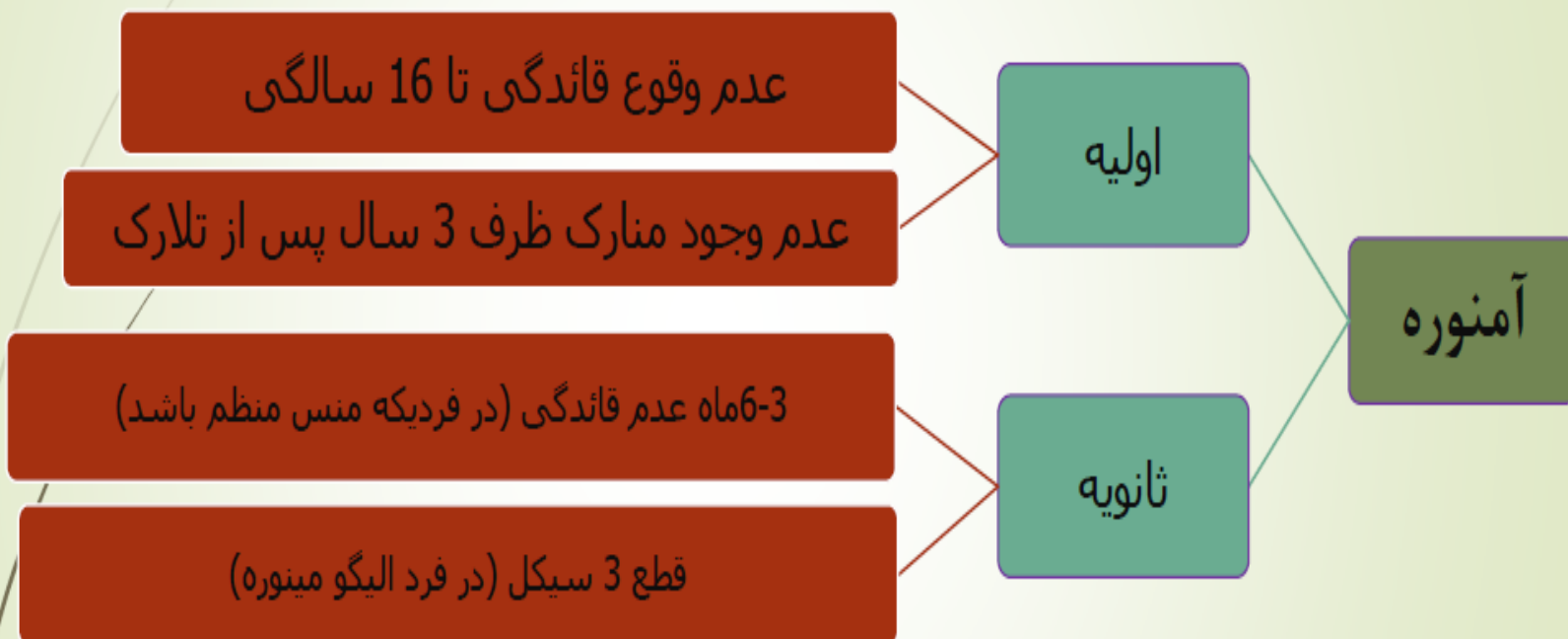
از دیدگاه طب کلاسیک

□ در ابتدا و انتهای دوران باروری زنان یعنی در ابتدای قاعدگی و قبل از یائسگی قطع قاعدگی یا اختلال در قاعدگی امری طبیعی محسوب می‌شود.

□ در برخی بانوان به دلایل نامشخصی به طور منظم هر دو ماه یک بار قاعده می‌شوند که یک امر طبیعی به حساب می‌آید و احتیاجی به بررسی نمی‌باشد.

✓ (این امر با تعریف احتباس طمث از دیدگاه طب ایرانی همخوانی داشته و بیش از ۲ ماه بیماری تلقی می‌شود.)

ناهنجاری

بارداری

ناهنجاریهای آناتومیک

ناهنجاری مادرزادی تکاملی مولرین

نقایص ایزوله

سندرم عدم حساسیت به اندروژن

کمبود 5 آلفا ردوکتاز

نقص مادرزادی تکاملی سینوس اوروژنیال

آرنزی وارن

هایمن سوراخ نشده

جسبندگی داخل رحمی

سندرم آشرمن

اندومتریوت سلی

اختلالات محور هیپوتالاموس- هیپوفیز- تخمدان

دیس فانکشن هیپوتالاموس

کمبود GnRh ایزوله

آمنوره هیپوتالاموسی فانکشنال

- کاهش وزن، اختلالات خوردن

- ورزش شدید

- استرس

- بیماری شدید یا طول کشیده

بیماریهای التهابی یا انفیلتریتیو

تومورهای مغزی

رادیاسیون جمجمه

ترومای مغز

دیس فانکشن هیپوفیز

هایپر پرولاکتینمی، تومورها و انفارکت هیپوفیز و سندرم سلاتی خالی

دیس فانکشن تخمدان

دیس رنزی گنادال

سایر علل نارسایی اولیه تخمدان

سایر

PCOS، هایپو و هایپر تیروییدی، دیابت کنترل نشده، اندروژن خارجی

علل امنوره

1) بارداری

2) اختلال محور هیپوتالاموس-هیپوفیز

3) اختلال عملکرد تخمدان

4) اختلال در خروجی مجرای تناسلی

2- اختلال محور هیپوتالاموس-هیپوفیز

❖ اغلب فانکشنال دارن/وبا تعدیل رفتار سببی، با تحریک ترشح گنادوتروپین ها یا

با دادن گنادوتروپین های اگزوژن به دست آمده از زنان یائسه اصلاح میشود

❖ دقت در شرح حال بیمار

علل فانکشنال

- کاهش وزن
- ورزش شدید
- جاقی

علل دارویی

- ماری جوانا
- داروهای محرکه روان از جمله ضد افسردگی

علل نئوپلاستیک

- آدنومهای هیپوفیزی مترشحه پرولاکتین
- کرانئوفارنژیوما
- هامارتوم هیپوتالاموس

علل سایکوزنیک (روانزاد)

- اضطراب مزمن
- حاملگی کاذب
- بی‌اشتهایی عصبی

سایر علل

- صدمه به سر
- بیماری‌های مزمن

3-اختلال عملکرد تخمدان

❖ نارسایی تخمدان

افزایش FSH , LH

علل نارسایی تخمدان

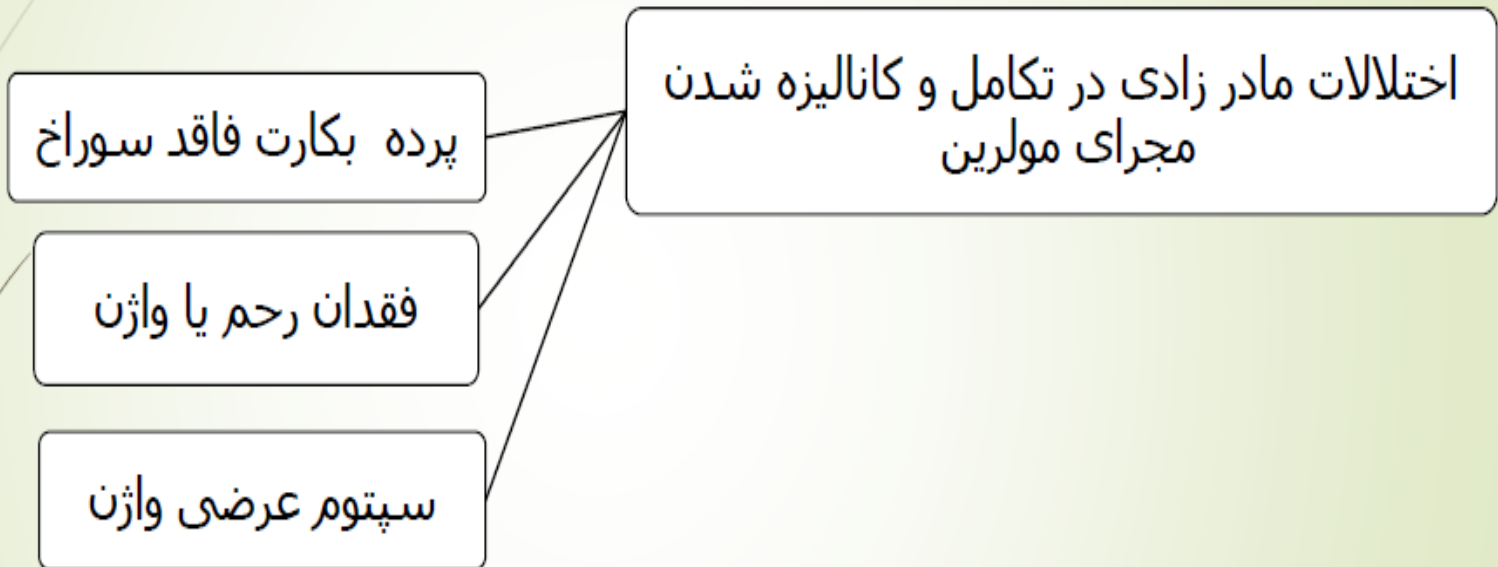
علل کروموزومی (فصل ۷ را ملاحظه کنید)

- سندرم ترنر (دیس ژنرثی گنادی XO , 45)
- حذف بازوی بلند کروموزوم (XX q5 , 46)

سایر علل

- سندرم تخمدان مقاوم به گنادوتروپین (Savage Syndrom)
- یائسگی زودرس
- نارسایی تخمدان اتوایمیون

4-اختلالات خروجی مجرای تناسلی

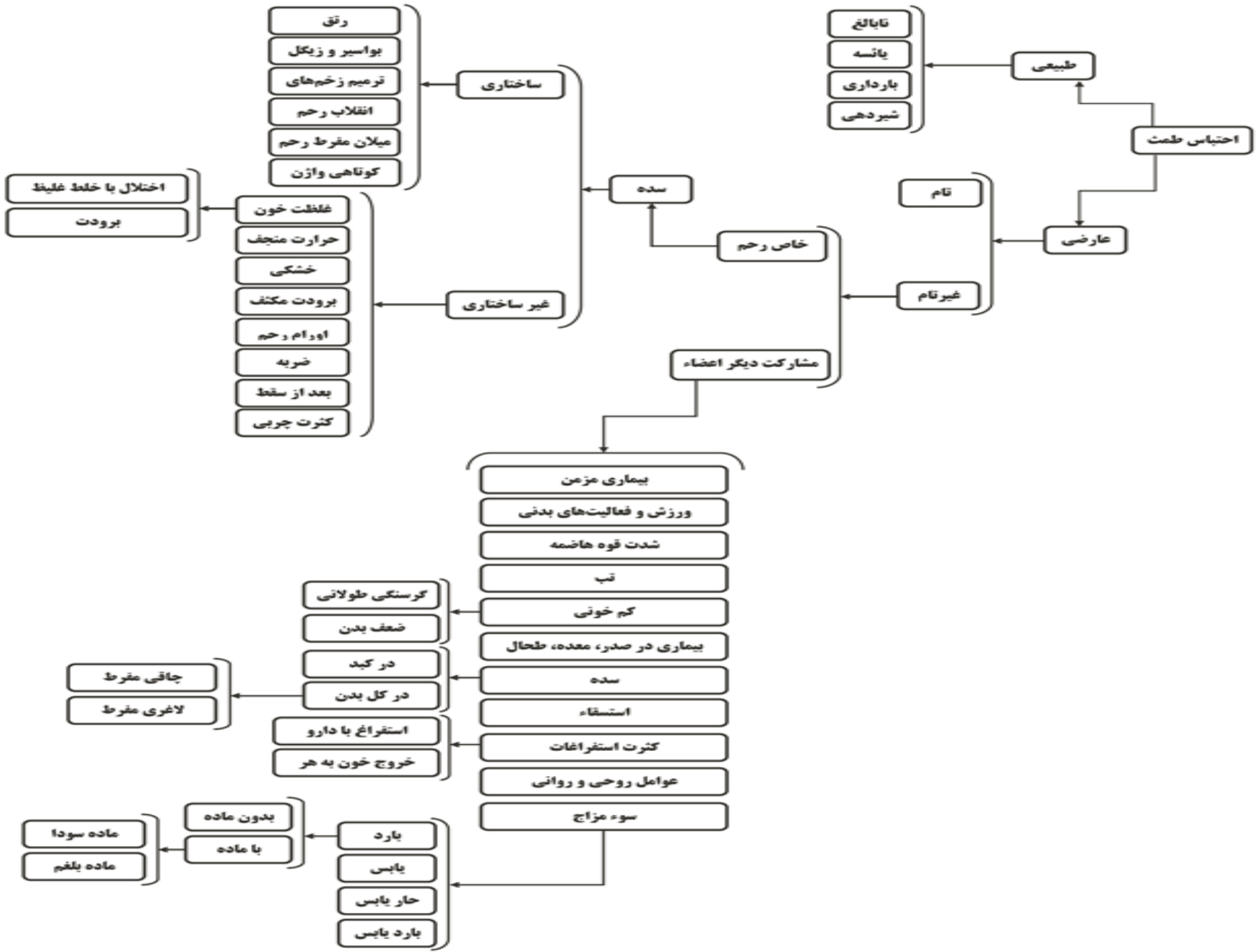

سندروم آشرمن (شایع ترین علت آناتومیک آمنوره ثانویه)

- از نظر حکمای طب ایرانی ، اختلال در قاعدگی امر مهمی بوده و پس از تشخیص اسباب و علل ایجاد آن ، به درمان آن اقدام می کردند.(از استفراغات طبیعی بدن)

انواع احتباس طمٹ

طبیعی (بالطبع):

- ◀ برخی علل ممکن است باعث شوند که شخص بدون این که بیماری داشته باشد به طور طبیعی قاعده نگردد.
- این علل شامل موارد زیر می باشند :
- الف) دختری که هنوز به سن بلوغ نرسیده باشد.
- ب) پیری و زنانی که به سن یائسگی رسیده باشند.
- ج) زنان حامله.
- د) زنان شیرده.

◀ عارضی (بالعرض):

◻▶ شخص به علت بیماری یا اختلالات ایجاد شده
احتباس طمث دارد.

انواع احتباس طمث عارضی:

❑ **تام (اولیه)** ← دختر پس از رسیدن به سن بلوغ تجربه خونریزی عادت ماهیانه را پیدا نکرده است. که به علل زیر می باشد:

❖ بیماری های خلقی (مادزادی)

❖ ناهنجاری های رحمی (سوء هیئت ترکیب)

❖ ناهنجاری های غیر رحمی مثل مسدود بودن پرده بکارت یا عدم کمال جنسی مثل بلوغ دیررس

❖ بیماری های تخمدان

❖ بیماری های مشترک دماغی-رحمی

انواع احتباس طمث عارضی:

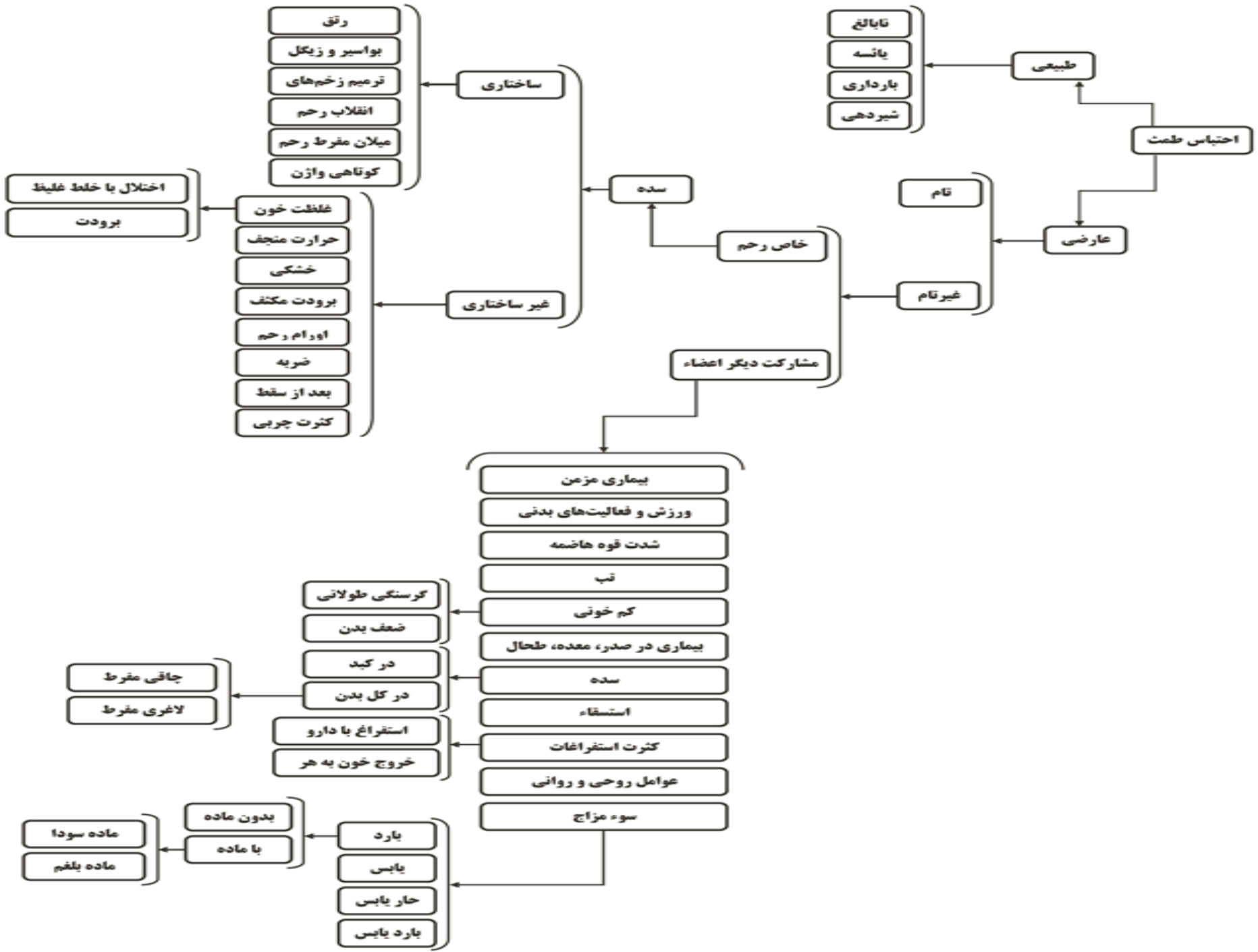
- **غیر تام (ثانویه)** ← تجربه طمث را دارد ولی بنا به عللی قاعدگی قطع می شود.

- به دو دسته تقسیم بندی می شود:

- ۱. احتباس طمثی که به دلیل اختلال در خود رحم ایجاد می شود.
- ۲. احتباس طمثی که به دلیل اختلال در اعضای دیگر ایجاد می شود.

علل احتباس طمث رحمی:

- مهم ترین عاملی که در رحم باعث احتباس طمث می شود، سده یا انسداد در منفذ رحم یا سده در عروق مسئول دفع فضولات خون که ماده حیض است ایجاد می شود.
- گرفتگی های ایجاد شده در عروق رحمی یا منافذ خروجی رحم، به خون قاعدگی اجازه ی خروج نمی دهد و باعث حبس طمث می شود. که خود به علل ساختاری و غیرساختاری تقسیم می شود.

علل احتباس طمث رحمی با علل ساختاری رحم:

- اختلالات ساختاری رحم با مکانیسم ایجاد انسداد و گرفتگی (سده) در منفذ رحم و محل خروجی خون باعث احتباس طمث می‌شوند و شامل موارد زیر می‌باشند:
  ۱. رتق
- رویش گوشت اضافی یا غشای صفاقی صلب (سخت و محکم) بر دهانه‌ی فرج (واژن) یا بر دهانه‌ی رحم (سرویکس) یا بین فرج و دهانه‌ی رحم (قسمت داخلی واژن) می‌باشد و اگر هیچ راه نفوذی و سوراخی نداشته باشد، اجازه‌ی دفع خون قاعدگی را نمی‌دهد.
- در طب کلاسیک این مطلب به اثبات رسیده است که دیواره عرضی و طولی واژن یا Imperforated Hymen باعث آمنوره اولیه می‌شود اما در مورد آمنوره ثانویه متعاقب رویش گوشت اضافی باید بررسی‌های بیشتری به عمل آید. شاید کندیلوما یا زگیل‌های بزرگ بتواند باعث کاهش مقدار خون ریزی یا قطع آن شود.

علل احتباس طمث رحمی با علل ساختاری رحم:

- ۲. التیام و ترمیم قروح و زخم های رحم
- جوش خوردن زخم باعث از بین رفتن دهانه ی عروق و رویش گوشت اضافی و انسداد مجرا شده و خروج خون قاعدگی به درستی انجام نمی شود.
- در مقایسه با طب کلاسیک در ترمیم زخم ها شاید بتوان به چسبندگی هایی اشاره کرد که در اثر دستکاری های رحمی (در جراحی، کورتاژ، سقط، بیوپسی) ایجاد شده و باعث قطع قاعدگی و آمنوره ثانویه می شوند.

علل احتباس طمث رحمی با علل ساختاری رحم:

- ۳. زگیل رحمی
- خصوصاً اگر تعداد زگیل بسیار باشد باعث انسداد شده و حبس طمث می‌دهد.
- در طب کلاسیک ذکر شده است زگیل‌های تناسلی معمولاً در مناطقی که در حین نزدیکی جنسی از بیشترین تماس برخوردار هستند (مخصوصاً فورشت خلفی و مناطق جانبی ولو) رخ می‌دهد.
- زگیل‌ها با شیوع کمتر در سرتاسر ولو، واژن، سرویکس، پرینه و اطراف مقعد یافت می‌شوند. این زگیل‌ها ممکن است بدون علامت باشند یا سبب ایجاد علائمی مانند خارش، تحریک و یا خون‌ریزی شوند.
- در طب نوین علائمی دال بر قطع قاعدگی یا کاهش مقدار خون‌ریزی به دنبال زگیل وجود ندارد.

علل احتباس طمث رحمی با علل ساختاری رحم:

- ۴. بواسیر رحمی
- اگر بزرگ بوده و دهانه‌ی خروج خون قاعدگی را کاملاً سد کند باعث احتباس طمث می‌شود.
- همچنان که در مقعد از خلط سوداوی بواسیر ظاهر می‌گردد، در گردن رحم نیز ممکن است بواسیر پدید آید.
- اگر بواسیر در دهانه‌ی رحم (سرویکس) یا گردن رحم (واژن) باشد، هنگام معاینه قابل مشاهده است. معمولاً بیمار در غیر زمان قاعدگی خونریزی دارد. مقدار خونریزی به نوع و محل بواسیر بستگی دارد. این مرض می‌تواند مزمن شود.
- شاید بواسیر و زگیل رحمی در طب روز مشابهت با پولیپ یا کوندیلوما یا دیورتیکول داشته باشد که البته با دیدگاه طب جدید باعث آمنوره نمی‌شود و البته تحقیقات بیشتری را جهت تایید یا رد آن می‌طلبد.

علل احتباس طمث رحمی با علل ساختاری رحم:

- ۵. انقلاب رحم :
- خارج شدن رحم از حالت طبیعی است و چون از شکل اصلی منقلب می شود به این نام خوانده شده است.
- در ضمن به آن خروج رحم، بروز رحم، بیرون زدگی رحم، نُتو رحم و زلق رحم هم گفته می شود.
- در هر صورت در انقلاب رحم دهانه‌ی رحم (سرویکس) از محاذات فرج خارج شده و حیض به راحتی خارج نمی شود .
- در طب نوین بیرون زدگی سرویکس و رحم به مدخل واژن را پرولاپس رحم گویند. در صورتی که کل واژن و رحم معکوس شود «پروسیدنشیا» گویند. در طب نوین اشاره است که پرولاپس یا پروسیدنشیا می تواند باعث آمنوره شود. البته قابل ذکر است که پرولاپس اکثراً در زنان درسنین بالا یا حوالی یائسگی اتفاق می افتد که به طور فیزیولوژیک مبتلا به آمنوره یا اولیگومنوره هستند.

علل احتباس طمث رحمی با علل ساختاری رحم:

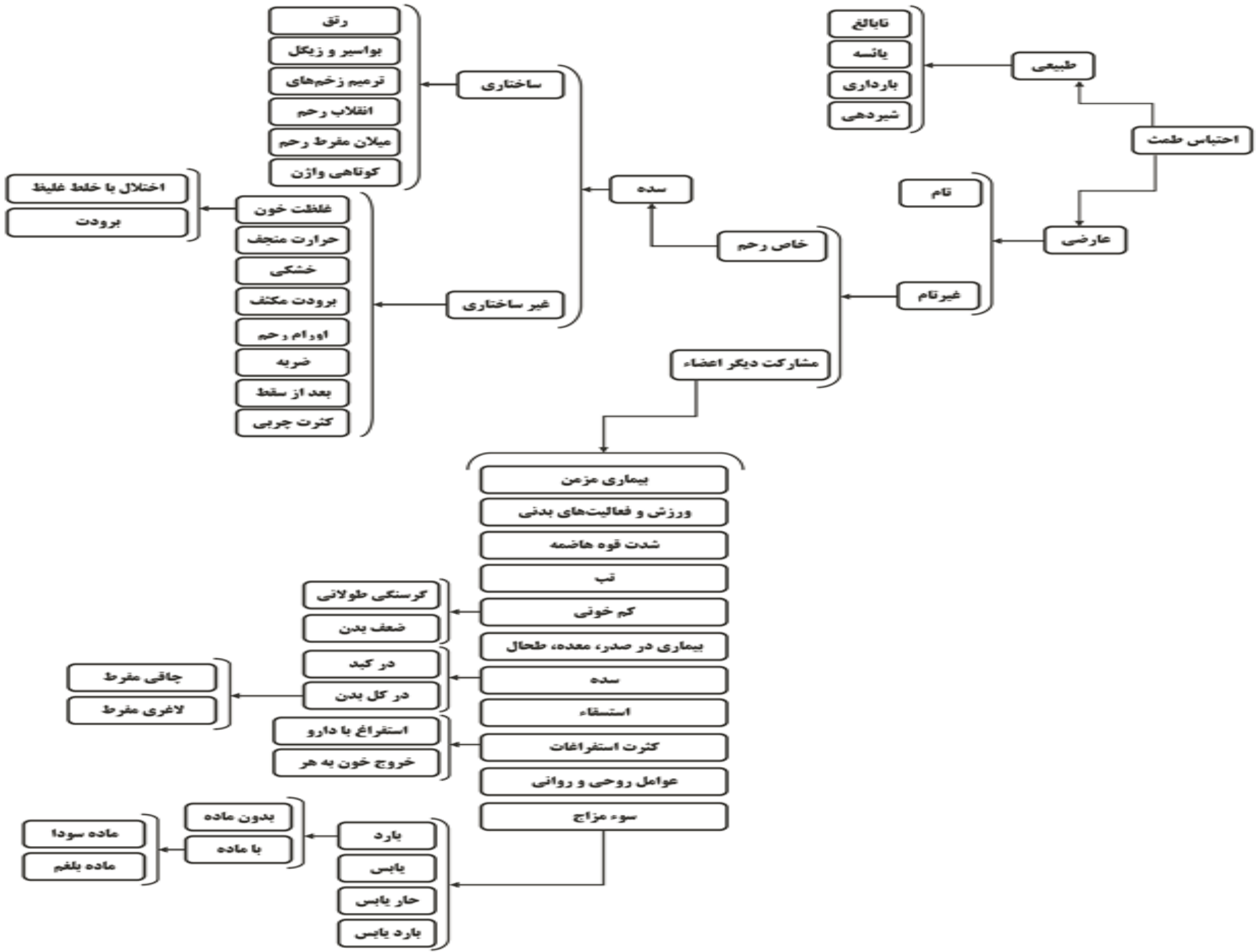
- ۶. میلان مفرط رحم
- تمایل رحم به چپ یا راست میلان رحم گفته می‌شود. انحراف شدید رحم به طرفین باعث می‌شود دهانه‌ی رحم (سرویکس) از محاذات واژن خارج شده و خون قاعدگی نمی‌تواند خارج شود و سبب احتباس طمث می‌گردد. میلان رحم در هنگام معاینه قابل تشخیص بوده و بیمار در هنگام مقاربت درد دارد.
- گاهی اوقات ضایعات لگنی مانند آندومتریوز و چسبندگی‌ها ایجاد وضعیت غیرطبیعی رحم می‌کند. البته در طب کلاسیک انحراف شدید رحم و سرویکس و تغییر وضعیت رحم در علل آناتومیک آمنوره طبقه بندی نشده است و برای رد یا اثبات آمنوره یا اولیگومنوره یا هیپومنوره در اثر تغییر وضعیت رحم باید تحقیقات بیشتری صورت گیرد تا بتوان به طور علمی به نظریه حکما صحه گذاشت.

علل احتباس طمث رحمی با علل ساختاری رحم

- ۷. قصر عنق رحم:
- کوتاهی گردن رحم یا کاهش طول واژن
- در طب کلاسیک هم اثبات شده است که کوتاهی واژن یا فقدان واژن می تواند سبب آمنوره اولیه شود.

علل احتباس طمث رحمی با علل غیر ساختاری
رحم

علل احتباس طمث رحمی با علل غیر ساختاری رحم:

این علل با ایجاد گرفتگی و انسداد (سده) در عروق رحمی از خروج خون

قاعدگی جلوگیری می نمایند و شامل موارد زیر می باشند:

- ۱. غلظت خون: غلیظ شدن خون می تواند با مکانیسم کندی و سختی حرکت خون در عروق و ایجاد انسداد نسبی از خروج خون قاعدگی جلوگیری کند و به دو علت خون غلیظ می شود:
- الف) مخلوط شدن اخلاط غلیظ و لزج با خون، مانند مخلوط شدن بلغم با خون که خون را غلیظ نموده و سیالیت خون به سختی انجام می شود و خون به راحتی نمی تواند در عروق ریز و مویرگ ها جریان داشته باشد و از طرفی خلط غلیظ به مجاری چسبیده و خروج خون از دهانه ی عروق به سهولت انجام نشده و موجب انسداد و حبس حیض می شود.

- (ب) برودت و سردی رسیده به رحم. برودت باعث غلیظ شدن خون و جمود آن شده و روان شدن خون به سختی انجام شده و باعث احتباس طمث می شود.
- [همان طور که برودت وقتی به آب برسد، باعث انجماد و فشردگی آن ها می شود، یا همچون عسل که اگر سردی به آن برسد سیالیت آن بسیار کم شده و به راحتی جریان پیدا نمی کند؛ خون نیز در اثر کثرت برودت، همین حالت را پیدا می کند.]

- ۲. حرارت رحم :
- تغییر مزاج رحم باعث اختلال در عملکرد قوای رحمی می‌شود .
- از طرفی حرارت با ایجاد خشکی و قبض در رحم و عروق آن و تحلیل رطوبات از دفع خون قاعدگی جلوگیری می‌نماید.
- در صورت بروز قاعدگی، خون دفع شده به دلیل احتراق و کاهش مائیت خون، غلیظ و سرخ مایل به سیاه شده و بیمار هنگام خروج خون از رحم احساس سوزش و گرمی می‌نماید .

- ۳. خشکی در رحم :

- خشکی در رحم باعث تنگی عروق و کاهش رطوبات می شود که هر دو باعث

نیامدن خون حیض یا کاهش مقدار خون قاعدگی می شوند .

- ۴. سردی در رحم :
- سردی رحم بر قوه‌ی دافعه و ماسکه‌ی رحمی تأثیر گذاشته و باعث اختلال در کار این قوا می‌شود،
- از طرفی سردی موجب احتباس مواد در رحم شده در نتیجه انسداد ایجاد می‌شود.
- همچنین سردی باعث تنگی و فشردگی دهانه‌ی رگ‌ها شده و خون قاعدگی نمی‌تواند خارج شود.

- ۵. اورام رحم:

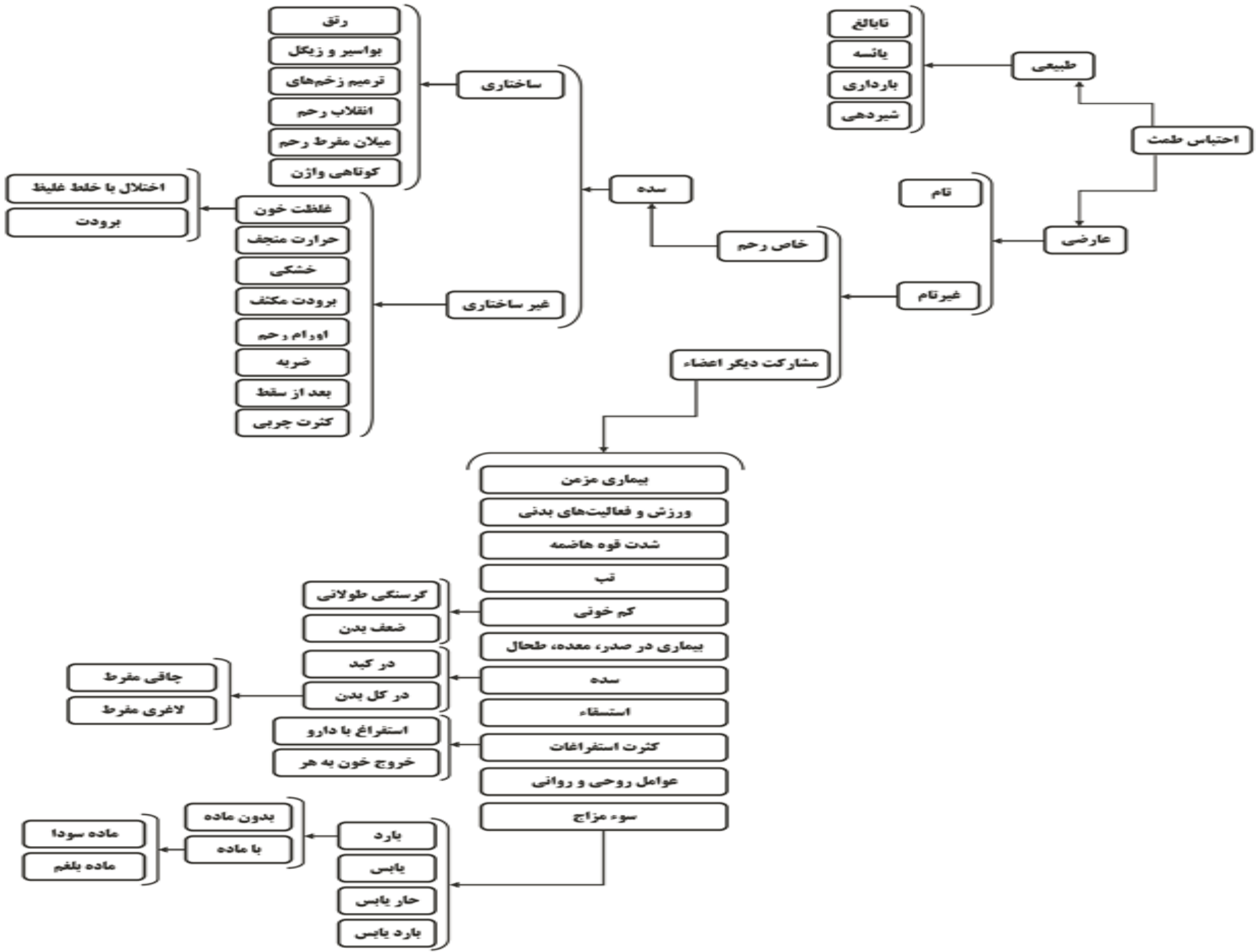
- ورم در رحم با ایجاد فشار بر روی عروق باعث تنگی و انسداد عروق و احتباس طمث می‌شود.

- ۶. رسیدن ضربه به رحم:
- که باعث آسیب دیدگی رگ ها و بسته شدن عروق می شود .
- ۷. به دنبال سقط:
- خروج خون در سقط جنین باعث کاهش ماده ی طمث و قلّت دم شده و خونی برای دفع باقی نمی گذارد و باعث حبس طمث می شود . از طرفی آسیب عروق رحمی ایجاد می شود.

- ۸. کثرت چربی:
- چربی بسیار (شحم) اطراف رحم باعث تنگی و فشرده شدن عروق می‌شود که با ایجاد انسداد احتباس طمث می‌دهد .
- از طرفی شحم به علّت سردی ذاتی می‌تواند حبس طمث را تشدید نماید.

انواع احتباس طمٹ مشارکتی

انواع احتباس طمث مشارکتی:

- بیماری و اختلال در اعضای دیگر غیر از رحم هم می‌تواند باعث حبس حیض شود که شامل موارد زیر می‌باشد:
- از دیدگاه حکما هر عضو مزاج خاص خود را دارد که اگر این مزاج در حالت اعتدال باشد، کار طبیعی آن عضو به خوبی انجام می‌شود و در غیر این صورت مزاج نامتعادل یا سوءمزاج بوجود می‌آید .

انواع احتباس طمث مشارکتی:

- سوءمزاج بدنی که باعث حبس قاعدگی می شود شامل موارد ذیل می باشد:
- الف) سوءمزاج بارد
- ب) سوءمزاج بارد یابس
- ج) سوءمزاج یابس
- د) سوءمزاج حار یابس
- ه) سوءمزاج حار

- برای شناخت مزاج و سوء مزاج رحم در کتب مختلف نشانه هایی ذکر شده است که از مهمترین آنها مشخصات خون قاعدگی، مشخصات ظاهری رحم و برخی علایم سیستمیک است.
- در شرح حال گیری بیماریهای رحمی به علایمی رحمی و خارج رحمی (علایم سیستمیک) بیماران توجه می شود.
- از مهمترین علایم رحمی این بیماریها می توان به خصوصیات خون قاعدگی، ملمس رحم، تراکم و ضخامت موهای ناحیه عانه، طول ایام پاکی، ویژگی های ترشحات رحمی و علایم جنسی اشاره کرد.
- در بررسی مشخصات خون قاعدگی، رنگ بو، حجم، قوام، حرارت و سرعت خروج خون مورد ارزیابی قرار می گیرند.
- در بررسی علائم سیستمیک بیماران، سحنه، رنگ چهره، قوت، نبض و رگ، ادرار، انتفاع و اضرار، علائم قلبی، تنفسی، گوارشی و .... مورد ارزیابی قرار می گیرند

		سرد	گرم			
خشک	مرطوب			خون قاعدگی		
		سفید کمد یا سیاه	سرخ، زرد سیاه			رنگ
			بدبو			بو
	رقیق	رقیق	غلیظ			قوام
کم	زیاد	کم یا محتبس	کم			مقدار
		کم	زیاد	حرارت		
		سرد	گرم	ملمس فم رحم، عانه و ران		
		کم و تنک	بسیار زیاد	مقدار و رشد موی عانه		
		سفید	زرد، قرمز	رنگ ترشحات واژن		
		کم	زیاد	میل جنسی		
		متفاوت	سریع	نبض	علائم سیستمیک	
		کمرنگ	رنگین	ادرار		
		طولانی		ایام طهر		
خشکی واژن، ترشحات کم	کثرت سیلان، رطوبت فم رحم	تقدم جماع کثیر	خراج و قروح حادث بر رحم	علائم رحمی		
لاغری	سابقه سقط در سه ماهه اول	عادت به مصرف غذای سرد و غلیظ فساد رنگ	خشکی لب، کرب و خفقان، نحافت بدن، سایر علایم گرمی	سایر علایم		

سوء مزاج گرم

- خون حیض: غلیظ، سرخ رنگ یا سیاه، بدبو
- موهای ناحیه شرمگاهی بسیار زیاد
- نبض سریع
- ملمس بدن گرم
- ادرار رنگین در ایام غیر قاعدگی

سوء مزاج سرد

- ابتلا به احتباس طمث یا کم شدن خون قاعدگی
- رقت، سفیدی یا کمودت خون حیض
- عادت به مصرف غذاهای سرد و غلیظ
- موهایی ناحیه شرمگاهی کم و تنک
- ادرار کمرنگ در ایام غیر قاعدگی

سوء مزاج تر

- خون حیض زیاد و رقیق
- وجود ترشحات زیاد رحم و تری فم رحم
- سابقه سقط در سه ماهه اول بارداری

سوء مزاج خشک

- کمی مقدار خونریزی ایام قاعدگی
- کمی ترشحات رحمی
- خشکی اندام آمیزشی
- لاغری عام بدن (هزال)

انواع احتباس طمث مشارکتی:

- کثرت استفراغات بدنی و خارج شدن مواد از بدن:
- نکته: مفهوم واژه‌ی استفراغ در طب سنتی با آنچه که امروزه استفراغ خوانده می‌شود، متفاوت می‌باشد.
- استفراغ در طب سنتی به خروج و دفع هر ماده‌ای از بدن از راه‌های خروجی که طبیعت در بدن تعبیه کرده است گفته می‌شود که به طور مثال شامل عرق، ادرار، مدفوع، قاعدگی، بزاق دهان و... می‌باشد. به هم خوردن تعادل استفراغات بدنی باعث ایجاد بیماری و اختلال در افعال بدنی می‌شود.

- این استفراغات شامل:

- الف) استفراغ ماده: دفع ماده با دارو مانند دادن مسهل یا مدر؛ یا دفع ماده به طور طبیعی مانند اسهال یا تعریق شدید و خروج هر ماده‌ای از بدن مخصوصاً اگر به افراط باشد، باعث کاهش رطوبات بدنی شده و طبیعت بدن با حبس حیض آن را جبران می‌نماید.

- ب) استفراغ خون: خروج خون از بدن به صورت فصد و حجامت یا خونریزی از بینی و هموروئید یا هر خروج خونی می‌تواند باعث احتباس طمث شود.

- ج) بسیاری جماع (مباشرت): جماع از جمله استفراغات طبیعی بدن است که باعث دفع ماده از بدن می‌شود؛ از طرفی چون جماع همراه با حرکت بدنی و نفسانی است اگر به افراط انجام شود باعث دفع رطوبات بدنی شده و ایجاد خشکی می‌نماید که با کاهش رطوبات، بدن اجازه‌ی دفع بیشتر رطوبت با حیض را نمی‌دهد.

انواع احتباس طمث مشارکتی:

- کم خونی (قلّت دم):
- در کم خونی احتیاج بدن به خون افزایش یافته و بدن با حبس خون قاعدگی در رفع این نیاز می‌کوشد .
- کم خونی به علل زیر ایجاد می‌شود:
- الف) گرسنگی طولانی مدّت یا عدم تغذیه یا تقلیل تغذیه: در این موارد بدن به خون نیاز دارد و از طرفی فضولاتی در بدن باقی نمانده که با قاعدگی دفع شود .
- ب) ضعف کبد: ضعف کبد اختلال در کارکرد کبد را به دنبال دارد که موجب کاهش تولید خون شده و خون به اعضاء مهمی چون قلب، مغز، ریه و... رفته و سهم رحم برای خروج خون قاعدگی کم می‌شود و قطع طمث دیده می‌شود.

انواع احتباس طمث مشارکتی:

- اختلال در کبد
- چاقی مفرط یا لاغری مفرط
- ورزش و فعالیت بدنی زیاد

انواع احتباس طمث مشارکتی:

- ترشح شیر غیر از موارد شیردهی:
- به گفته‌ی ابوعلی سینا، ترشح شیر در این زنان زنگ خطری است برای قطع قاعدگی.
-

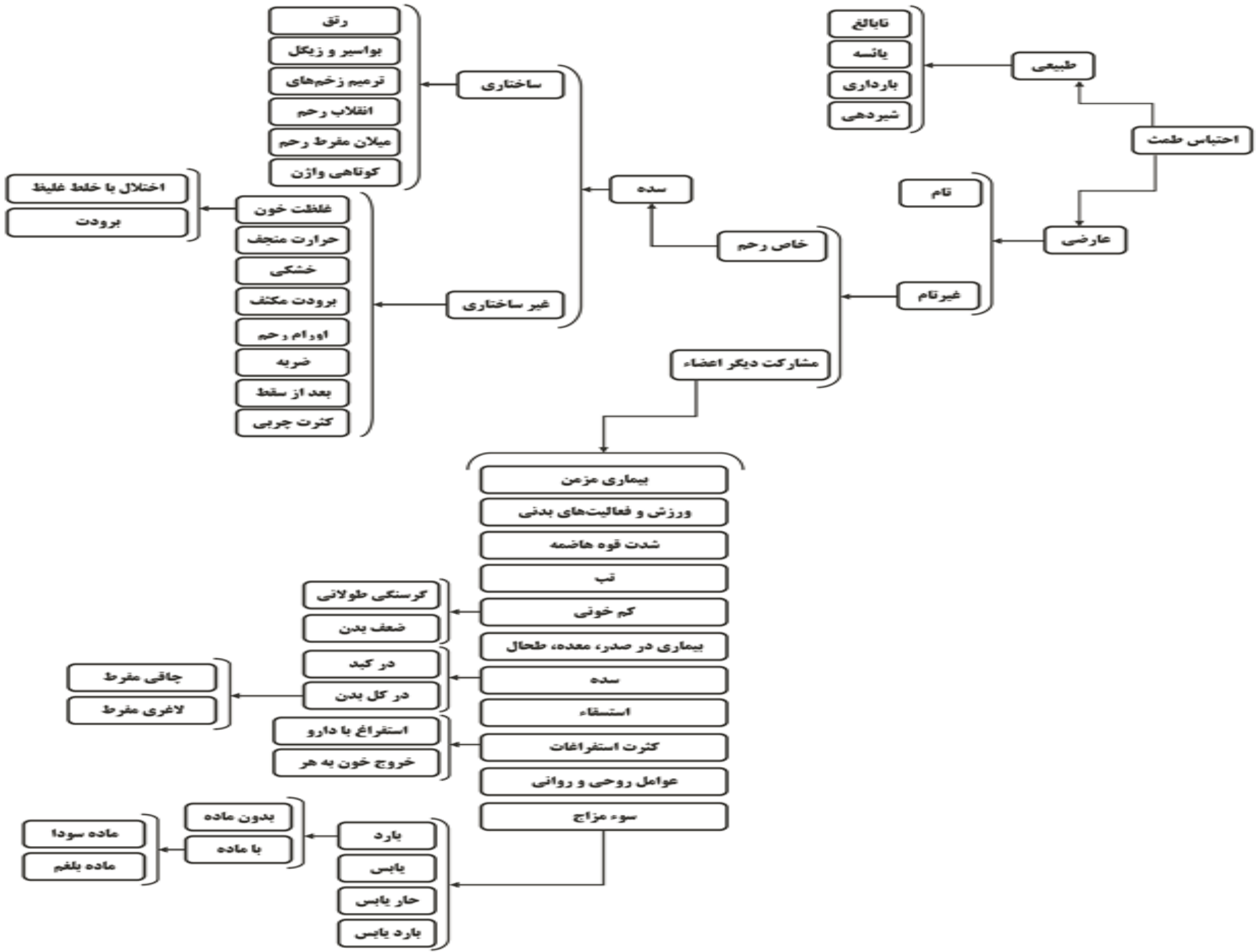

انواع احتباس طمث مشارکتی:

- عوامل روحی و روانی و نفسانیه مانند غم شدید و حزن طولانی :
- این عوامل تأثیری قوی در بدن دارند و سریع‌تر و قوی‌تر و مؤثرتر از امور بدنی هستند .
- مزاج انسان به شدت تحت تأثیر حالات روانی قرار دارد.

انواع احتباس طمث مشارکتی:

- ◀ بیماری‌های مزمن و طول کشیده:
- بیماری‌های طولانی مدّت باعث تحلیل رطوبات در بدن شده و ضعف قوا می‌دهد، از طرفی باعث قلّت دم شده و فضولی برای دفع با طمث باقی نمی‌ماند.

قاعدگی یکی از راه‌های اساسی برای دفع فضولات و مواد زائد بدن زنان می‌باشد.

پس با قطع طمث یا تاخیر در آن، خون حیض و مواد زائد بدنی در بدن منتشر شده و سبب بیماری‌های مختلف می‌شود.

بیماری‌های رحمی ناشی از احتباس طمث

- اختناق رحم (هیستریا)
- میلان رحم : رحم به جانبی میل کند.
- اورام حار و صلب رحم (توده های رحمی)
- نازایی

بیماری‌های معدی ناشی از احتباس طمث

- ضعف هضم
- سقوط اشتها و فساد آن
- غثیان (حالت تهوع)
- تشنگی شدید
- سوزش فم معده

بیماری‌های ناحیه سر و عصب ناشی از احتباس طمث

- صرع
- سردرد
- مالیخولیا

سایر بیماری‌های ناشی از احتباس طمث

- سرفه
- ضيق النفس (تنگی نفس)
- تغییر رنگ چهره و بدن
- اختلالات ادراری و احتباس آن

بیماریهای عمومی ناشی از احتباس طمث

- درد کمر و گردن
- سنگینی بدن
- لاغری
- درد چشم و گوش و بینی
- بروز اختلال در کلام
- اضطراب و افسردگی
- رویش موهای زاید چانه و خشونت صدا در زنان قوی المزاج

- با توجه به شیوع بالای احتباس طمث و ارتباط آن با عوارض مهم ژنیکولوژیک و غیر ژنیکولوژیک مخصوصا در سنین باروری، هم از دیدگاه طب سنتی و هم طب کلاسیک درمان به موقع آن لازم می باشد.

مجله‌ی طب سنتی اسلام و ایران، سال سوم، شماره‌ی اول، بهار ۱۳۹۱

مروری بر علل و اسباب آمنوره (احتباس طمث) در طب سنتی ایران

روشنک مکبری نژاد^{الف*}، نفیسه ظفر قندی^ب

^{الف} گروه طب سنتی، دانشکده‌ی پزشکی، دانشگاه شاهد، تهران

^ب گروه زنان و زایمان، دانشکده‌ی پزشکی، دانشگاه شاهد، تهران

چکیده

آمنوره و الیگومنوره از شایع‌ترین اختلالات قاعدگی زنان در سراسر دنیا می‌باشد. در ایران شیوع بالای آمنوره ثانویه و اولیگومنوره در بررسی‌های متعدد گزارش شده است. آمنوره یعنی قطع قاعدگی در سه سیکل متوالی یا قطع قاعدگی بیش از شش ماه در کسانی که قاعدگی نامرتب دارند و اولیگومنوره

برخورد گام به گام تشخیصی

- **علائم هشدار (red flags)**
- علائم هشدار علائم و نشانه‌هایی هستند که در تاریخچه و معاینه بالینی بیمار یافت شده و ممکن است بیماری فرد را با اختلالات جدی روبه رو کند.
- در واقع این علائم احتمال بروز اختلالات تهدید کننده حیات و نیاز به مداخلات جدی را به پزشک هشدار می‌دهند.
- در صورت مشاهده این علائم موظف به انجام بررسی‌های تکمیلی یا ارجاع به متخصصان مربوطه می‌باشد.
- تشخیص زود هنگام و درمان از بسیاری از موارد تهدید کننده حیات پیشگیری می‌کند.

(red flags علایم هشدار)

۱. اختلال تیروئید
۲. اختلال پرولاکتین
۳. وجود علایمی به نفع تومور تخمدان در سونوگرافی یا تومور مارکرها
۴. افزایش آندروژن‌ها به میزان دو برابر یا ایجاد هیپرآندروژنیسم ناگهانی (شک به تومور مترشح آندروژن)
۵. سابقه جراحی های زنان و شک به **آشرمین** (چسبندگی رحمی که می‌تواند به علت جراحی ها یا دستکاری های رحمی ایجاد شود)
۶. شک به سندروم **شیهان** (کم کاری هیپوفیز به علت ایسکمی ناشی از افت شدید فشار خون که می‌تواند پس از زایمان ایجاد شود و معمولاً با نداشتن ترشح شیر در دوران شیردهی مشخص می‌شود)
۷. وجود علایمی به نفع تومور هیپوفیز یا هیپوتالاموس مانند سردرد، اختلال بینایی ناگهانی، پلی‌اورى و پلی‌دیپسى
۸. علایم استئوپوروزیس
- علایم بالینی پرخوری عصبی: تورم غده پاروتید و یا فرسایش مینای دندان نشان دهنده يك اختلال در غذا خوردن (پرخوری عصبی)
۱. اختلال در اعضاء مشارک رحم از جمله مغز، قلب، کبد و دستگاه گوارش

باساس از
روح سما
ساده باشد

